

ІНФРАСТРУКТУРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

INFRASTRUCTURE PROVIDING OF SMALL AND MEDIUM-SIZED BUSINESS DEVELOPMENT POLICY: THEORETICAL ASPECT

Стаття передбачає уточнення теоретико-методологічних основ інфраструктурного забезпечення політики розвитку малого і середнього підприємництва (МСП) задля адекватного науково-прикладного застосування сутнісної природи економічної категорії «інфраструктура» у системі підтримки МСП, що дасть змогу забезпечити її ефективне функціонування і, відповідно, активізацію розвитку малого і середнього бізнесу в країні. Представлено авторське бачення інфраструктури підтримки МСП, подано її характеристику та класифікацію в розрізі головних ознак. Інфраструктуру підтримки МСП рекомендується розглядати з позиції інфраструктурного забезпечення політики розвитку малого і середнього бізнесу, тобто як обов'язковий компонент державного управління МСП. Наголошується, що першопричиною відсутньої чи неналежної політики розвитку малого і середнього підприємництва є невідповідність політики регулювання основної її сфери, що й спостерігається в українських реаліях щодо розвитку МСП.

Ключові слова: інфраструктура, інфраструктурне забезпечення, елемент ринкової інфраструктури, підтримка МСП, сприяння розвитку.

Стаття передбачає уточнення теоретичних і методологічних основ інфраструктурного забезпечення політики розвитку малого і середнього підприємництва (МСП) для адекватного наукового і прикладного застосування суті економічної категорії «інфраструктура» в системі підтримки МСП, що забезпечить її ефективне функціонування і, відповідно, активізує розвиток малого і середнього бізнесу в країні. Представлено авторське бачення інфраструктури підтримки МСП, її характеристику та класифікацію в контексті основних критеріїв. Інфраструктуру підтримки МСП рекомендується розглядати як обов'язковий компонент державного управління розвитком МСП. В роботі підкреслюється, що первопричиною відсутності або недостатності функціонування ринкової інфраструктури є невідповідність політики регулювання її основної сфери, що й спостерігається в українських реаліях у відношенні розвитку МСП.

Ключевые слова: инфраструктура, инфраструктурное обеспечение, элемент рыночной инфраструктуры, поддержка МСП, содействие развитию.

УДК 338.242

DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct54-6>

Бережницька У.Б.

к.е.н., доцент,
завідувач кафедри прикладної економіки
Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу

Berezhnytska Uliana

Ivano-Frankivsk National
Technical University of Oil and Gas

The article gives clarification of theoretical and methodological bases of infrastructure providing of the policy of small and medium-sized enterprises (SMEs) development for adequate application of essential nature of economic category of "infrastructure" in the SME support system. This will ensure its effective functioning and, accordingly, intensify development of small and medium-sized businesses in the country. The author's vision of SME support infrastructure, its characteristic and classification in context of the main criteria's are presented in the work. The infrastructure of SME support is recommended to consider as a required component of public management of SME development. The paper emphasizes that the root cause of missing or inadequately functioning infrastructure is the lack of policy of regulating this area, as is observed in Ukrainian realities regarding SME development. The most successful in determining the term of "infrastructure of SME support" is technical-economic and institutional approaches, according to which it is a set of state and non-governmental institutions that provide services of assistance to SMEs in order to create favorable conditions for intensification of development, increasing efficiency and strengthening of SMEs sector, first of all at the local level. Scientific novelty is the interpretation of infrastructure institutions of SME support, regardless of the form of ownership and the main purpose of functioning, as business entities for provision services for SMEs. Such elements of infrastructure are and should be regarded as full-fledged market participants of services for SMEs, which will ensure the growth of product quality, increase competition and development of this market. The practical value of the work, in addition to systematization and streamlining of SME support infrastructure, are recommendations of the need to focus not only to formation of such infrastructure, but also to further financial, to organizational and methodological support of its elements activities, which can and should be taken into account and reflected in the relevant target budget programs.

Key words: infrastructure, infrastructure providing, element of market infrastructure, SME support, assistance of development.

Постановка проблеми. Мале та середнє підприємництво (МСП) володіє унікальним потенціалом щодо зайнятості населення, соціалізації ринкового механізму, диверсифікації моногалузевих (моноіндустріальних) регіонів, забезпечення гнучкості, динамічності, інноваційності, сталого розвитку національної економіки. Водночас малий і середній бізнес, маючи обмежені порівняно з великими підприємствами можливості на ринку, здатний виконувати притаманні йому функції за наявності належної політики сприяння розвитку та відповідного інфраструктурного забезпечення.

Термін «інфраструктура» притаманний будь-якій системі, його економічний зміст мав би бути зрозумілим в умовах сьогодення. Проте велике різноманіття трактувань цієї категорії, зважаючи

на ті чи інші підходи і бачення, зокрема надто широке коло поглядів із наукового обґрунтування інфраструктури предметно у політиці сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, породжує низку теоретико-прикладних проблем щодо дієвості та ефективності системи підтримки МСП і, звідси, актуалізує дане дослідження. До того ж інфраструктура розвитку малого і середнього бізнесу не є статичним явищем, ці процеси доцільно розглядати в динаміці, особливо це важливо за пандемії COVID-19, коли МСП потерпає від додаткових викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання формування та розвитку інфраструктури підтримки МСП піднімалися у роботах багатьох видатних вітчизняних науковців і практиків, зокрема

генезис концептуально був розпочатий доробками З.С. Варналія, К.О. Ващенко, В.Є. Воротіна, В.М. Геєця, О.В. Кужель [1], І.Г. Манцунова [2], М.Г. Пивоварова [3] та ін. Наукові пошуки за цією темою успішно продовжувалися і проводяться й досі, проте, на жаль, більшість із них зводиться до констатації факту неналежного інфраструктурного забезпечення розвитку МСП в Україні, проблем цієї сфери, та й обґрунтовані рекомендації дослідників чомусь не працюють на практиці. Важливо розуміти природу і змістовне наповнення інфраструктури, її роль у системі підтримки МСП, що й покладено в основу предмету розгляду праці.

Постановка завдання. Метою дослідження є теоретико-методологічне обґрунтування інфраструктурного забезпечення політики розвитку МСП і проектування цих процесів на реалії України задля активізації малого і середнього бізнесу. Для цього слід вирішити такі завдання: характеристика й уточнення категоріального апарату інфраструктури підтримки МСП; виокремлення змістовної ролі і значення інфраструктурного забезпечення політики сприяння розвитку малого та середнього бізнесу, а також формування рекомендацій щодо її раціональної побудови в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дефініція терміна «інфраструктура» походить від двох латинських слів – *infra* (перебування *нижче*, під або поруч, підпорядкування, передування) [4] та *structura* (тобто характеристика складу об'єкта ... взаєморозміщення формацій, частин, деталей, елементів, певний функціональний взаємозв'язок складових частин об'єкта, внутрішня будова) [7]. Як бачимо, йтиметься про сукупність окремих елементів певної системи, яка є допоміжною по відношенню до основної сфери. На думку А. Гриценко і С. Соболева, ринкова інфраструктура – це сукупність елементів, які забезпечують безперебійне багаторівневе функціонування господарських взаємозв'язків, взаємодію суб'єктів ринкової економіки і регулювання руху товарно-грошових потоків [6, с. 37].

Проектуючи наведені вище твердження на систему підтримки МСП, можемо виділити такі основні характеристики інфраструктури політики його розвитку. По-перше, інфраструктура підтримки МСП є *обслуговуючою* системою, функціонування якої націлене на створення загальних, нормальних (сприятливих) умов задля розвитку малого і середнього бізнесу, забезпечення ефективності капіталу МСП. Можемо також підтвердити, що інфраструктурне забезпечення є окремою допоміжною сферою або ж комплексом галузей, які працюють на базову ціль, – МСП як інститут розвитку національної економіки.

Друга важлива риса інфраструктури системи підтримки МСП – це різноманітність функцій і, відповідно, складність її внутрішньої будови. З одного

боку, видається, що це значно ускладнює процеси функціонування інфраструктури, проте, навпаки, вважаємо це перевагою, адже різноманіття структур і формацій, а також багатовекторність діяльності елементів забезпечують *комплексність* обслуговування базової сфери (сектору МСП).

Третій момент, який хочеться виділити, зважаючи на сутнісне наповнення категорії інфраструктури, – це важливість *взаємозв'язків* у системі розгляду. На відміну від планової інфраструктури, що була притаманна командно-адміністративній економіці, ринкова передбачає міцність зв'язків, гнучкість і мобільність інфраструктури, яка повинна задовольняти потреби різних ринків.

І. Бойчик [7, с. 37] слушно відзначає, що ринкова інфраструктура має особливо велике значення для розміщення продуктивних сил та економічного розвитку *регіонів*. Розглядаючи ринкову інфраструктуру як сукупність інституцій, автор виділяє низку її характерних ознак: 1) інфраструктура є сектором економіки загального призначення; 2) об'єкти ринкової інфраструктури вимагають значних початкових інвестицій на їх створення, термін окупності значний; 3) об'єкти ринкової інфраструктури характеризуються «колективним» користуванням; 4) ринкова інфраструктура суттєво впливає на ефективність процесу виробництва матеріальних благ, хоча не є його безпосереднім учасником; 5) сукупність об'єктів ринкової інфраструктури є мінливою, зі зміною чергових етапів економічного розвитку суспільства їх перелік також змінюється [7, с. 37]. Знову ж таки можемо спостерігати вказані характеристики й у системі підтримки МСП, водночас додаймо ще деякі: 1. Елементами ринкової інфраструктури сприяння розвитку малого і середнього бізнесу є як *державні*, так і *недержавні* інституції (підприємства, установи, організації). При цьому недержавний сегмент представлений приватним сектором і громадським («неприбутковим», «соціально-альним», як це його називають). 2. Ринкова інфраструктура системи підтримки МСП є *спеціалізованою*, елементи якої опосередковано впливають на розвиток ринкових відносин господарювання. Водночас інфраструктура напряму залежить від стану розвитку ринкових відносин, соціально-економічної зрілості суб'єктів господарювання, розвитку суспільства загалом; вона не функціонує самостійно і для себе. Проте важливо тут відзначити, що інфраструктура розвитку МСП напряму сприяє формуванню громадянського суспільства і соціалізації ринкового механізму. 3. Головним продуктом інституцій інфраструктурного забезпечення політики розвитку малого і середнього бізнесу є *послуги* допомоги й обслуговування МСП (часто їх називають «бізнес-послуги» для МСП), тобто усі елементи інфраструктури системи підтримки МСП є учасниками відповідного ринку послуг.

Слід зазначити, що залежно від цілей дослідження в науковій літературі існують різноманітні підходи до визначення поняття ринкової інфраструктури [7, с. 35–37; 8, с. 70–71]. Л. Сімків виділяє такі: теоретико-економічний, інституціональний, структурно-функціональний, комплексний; водночас авторка обґрунтовує, що найдоцільніше розглядати ринкову інфраструктуру як сукупність об'єктів та інституційних структур, що забезпечують формування матеріальних, фінансових і інформаційних зв'язків між суб'єктами ринку [9, с. 4]. Удаю також, на нашу думку, є декомпозиція концепцій, у яких знайшли своє відображення різні підходи до трактування і розуміння сутності ринкової інфраструктури, а саме: концепція накладних витрат, інституційна, розподільна, маркетингова, логістична [7, с. 35–37].

Уважаємо, що для системи підтримки МСП найбільш близькими є *концепція накладних витрат*, або техніко-економічна (праці С.С. Голубєвої, Л.Н. Добришиної, Т.Г. Зотової, В.Н. Стаханова та ін.), відповідно до якої «ринкова інфраструктура – це основа функціонування ефективної ринкової економіки, головною функцією якої є створення сприятливого клімату для функціонування приватного капіталу (тут організаційно-економічні аспекти розвитку інфраструктури є у центрі уваги, фінансові – поза нею)» [7, с. 36], а також інституційна, чи інституціональна (висвітлена в роботах О. Вільямсона, А.А. Говоріна, Н.А. Журавльової, Р. Йохімсена, В.А. Покровського, А.А. Ткача, В.П. Федька, А.А. Чухна та ін.), за якою сутність ринкової інфраструктури зводиться до «сукупності взаємодіючих економічних агентів сфери обігу, які реалізують економіко-правові та організаційні функції, що забезпечує зв'язки та регулювання взаємодії виробників і споживачів; основним призначенням ринкової інфраструктури є забезпечення економічних зв'язків між суб'єктами ринку, вибір інституціональних форм організації інфраструктури і формування механізму взаємодії ринкових інститутів є основними конструктивними ідеями цієї концепції» [10, с. 12]. Ринкова інфраструктура підтримки МСП може частково трактуватися і відповідно до *маркетингової концепції* (обґрунтована у працях П.Ю. Беленького, А.П. Гриценка, А. Картера, Ф. Котлера, О.О. Шубіна та ін.), згідно з якою ринкова інфраструктура розглядається як сукупність видів діяльності з обслуговування процесів реалізації товарів на товарному ринку та формування попиту на товари і послуги; її формування відбувається, ґрунтуючись на принципах усебічного охоплення різноманітних потреб ринків та пріоритетності споживчих інтересів [7, с. 36; 8, с. 71; 10, с. 13]. Так, деякі інституції інфраструктури розвитку малого і середнього бізнесу допомагають МСП у політиці з маркетингу, бренд-менеджменту, PR-кампанії.

Відповідно до функцій, зазвичай виокремлюють фінансово-кредитну, організаційно-технічну та інформаційну підсистеми ринкової інфраструктури [9, с. 4] (відзначимо, частіше замість терміна «інформаційна» використовують «інформаційно-аналітична» [6; 7, с. 37; 11, с. 5]). Ці складники ринкової інфраструктури також можемо прослідкувати й у системі підтримки МСП.

Зважаючи на існуючі підходи до поділу категорії ринкової інфраструктури, систематизувавши відібрані характеристики й окремі аспекти змістовного наповнення інфраструктурного забезпечення *політики розвитку МСП*, представимо класифікацію ринкової інфраструктури підтримки МСП у розрізі основних ознак (рис. 1). Зауважимо, що саме стосовно класифікації інфраструктури системи підтримки МСП спостерігається найбільше розбіжностей у поглядах науковців, ми ж спробували врахувати думки більшості [3, с. 9, 15; 12, с. 65; 13, с. 183; 14, с. 154; 15, с. 214; 16, с. 180, 181].

Так, ринкова інфраструктура – це складна підсистема, яка забезпечує ефективність функціонування основної сфери й її сталий розвиток. «М'яка» ринкова інфраструктура у системі підтримки МСП є меганеобхідною для розвитку малого і середнього бізнесу, адже формує сприятливий мікроклімат, функціонування взаємозв'язків, ефективність використання капіталу МСП. Розглянемо й узагальнимо основні трактування інфраструктури підтримки МСП (чи малого підприємництва) вченими України (табл. 1).

Як бачимо, погляди щодо визначення категорії «інфраструктура» у системі підтримки МСП децю різняться. Нам, приміром, у контексті розгляду ринкової інфраструктури підтримки МСП імпує підхід до накладних витрат (техніко-економічний) та інституціональний (інституційний). Базуючись на них, водночас віддаючи належне існуючим обґрунтованим трактуванням, сформулюємо власне визначення інфраструктурного забезпечення політики розвитку МСП. *Інфраструктура підтримки МСП* – це сукупність державних і недержавних інституцій (підприємств, установ, організацій), названих також «елементами» чи «об'єктами» інфраструктури, які надають послуги обслуговування і допомоги МСП із метою створення сприятливих умов для активізації розвитку, підвищення ефективності та зміцнення сектору малого і середнього бізнесу передусім на локальному (місцевому) рівні. Підсумовуючи, відзначимо, що в Україні відсутня чітко окреслена і визначена політика розвитку малого і середнього бізнесу, відповідно, немає і державного регулювання діяльності елементів інфраструктури підтримки МСП, що для цієї системи є парадоксальним. В умовах сьогодення, коли будні МСП є вкрай важкими, цей сектор малої економіки потребує належної уваги з боку держави, а щодо інфраструктури підтримки

Рис. 1. Класифікація інфраструктурного забезпечення політики розвитку МСП

Джерело: розроблено автором за [3; 12–16]

Таблиця 1

Вибірка трактувань інфраструктури підтримки МСП науковцями України

Автор / джерело	Визначення інфраструктури підтримки МСП (малого підприємництва / підприємництва)
К.О. Ващенко, З.С. Варналій, В.Є. Воротін, В.М. Геєць, ін. [1, с. 134–135]	Інфраструктура підтримки МСП – своєрідна опорно-рухова система, завдяки якій формується конкретне організаційно-економічне середовище для сприяння підприємницькій діяльності та швидкій адаптації суб'єктів малого і середнього бізнесу до ринкових умов
М.Г. Пивоваров [3, с. 8; 17, с. 334–345]	Інфраструктура підтримки малого підприємництва – це сукупність державних та громадських інститутів (організацій, установ і об'єднань), які обслуговують інтереси суб'єктів підприємницької діяльності, забезпечують їхню господарську діяльність та сприяють підвищенню її ефективності
Н.В. Доброва [13, с. 180]	Інфраструктура підтримки малого підприємництва є комплексом взаємопов'язаних систем, який включає елементи фінансового, ресурсного, інформаційного, консультативного, правового та матеріального забезпечення
В.В. Папп, Н.В. Бошота [18, с. 23]	Розвинена інфраструктура підтримки малого підприємництва України – це система комерційних і некомерційних організацій, які спрямовують свою діяльність на задоволення потреб суб'єктів малого підприємництва
Д. Антонюк [19, с. 25]	Інституціональна інфраструктура підприємництва регіону – цілеорієнтована на мінімізацію трансакційних витрат система інститутів, інституцій, методів і засобів забезпечення ефективної підприємницької діяльності

Джерело: розроблено автором за [1; 3; 13; 17–19]

МСП як обов'язкового функціонального компонента політики сприяння – стратегічного і тактичного плану розвитку.

Висновки з проведеного дослідження.

Головне завдання інфраструктури – забезпечення функціонування основної системи, задля обслуговування якої така інфраструктура побудована. У нашому разі за умов відсутності належної

політики сприяння розвитку малого і середнього бізнесу можемо підтвердити, що й інфраструктури системи підтримки МСП, відповідно, немає чи вона не працює. На ці процеси можна і необхідно впливати – формувати інфраструктуру розвитку МСП.

У напрямі інфраструктурного забезпечення політики сприяння малому і середньому бізнесу

велике значення має не лише формування, а й підтримка подальшого функціонування та розвиток інфраструктури системи підтримки МСП. На жаль, заходами цільових бюджетних програм часто, якщо й передбачається, то лише створення елементів (об'єктів) інфраструктури, а поточні питання організації діяльності, фінансування, результативності та ефективності роботи інституцій сприяння розвитку бізнесу не підлягають державному регулюванню, що вважаємо суттєвим недоліком і упущенням.

Беручи до уваги різні підходи до трактування ринкової інфраструктури, а першочергово техніко-економічний та інституціональний, інфраструктурне забезпечення політики розвитку малого і середнього бізнесу є *сукупністю інституцій*, діяльність яких націлена розвиток МСП, зміцнення взаємозв'язків та підвищення ефективності використання капіталу. При цьому усі елементи (об'єкти) інфраструктури підтримки МСП, як прибуткові, так і неприбуткові, слід розцінювати як *суб'єкти бізнесу (повноцінних учасників ринку) із надання послуг для МСП*. За таких умов ринкова інфраструктура підтримки МСП злагоджено працюватиме на результат, базуючись на конкурентних принципах, підвищення якості послуг, відповідності до попиту МСП тощо.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні : національна доповідь / К.О. Ващенко та ін. Київ : Держкомпідприємництво, 2008. 226 с.
2. Розвиток малих підприємств (статистичне оцінювання впливу на економічне зростання та конкурентоспроможність країни) : монографія / І.Г. Манцуров та ін. ; за наук. ред. І.Г. Манцурова. Київ : КНЕУ, 2009. 181 с.
3. Пивоваров М.Г. Розвиток інституту інфраструктури малого підприємництва: проблеми та шляхи його покращення. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2013. Вип. 1. С. 6–18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2013_1_3.
4. Інфраструктура. *Енциклопедія сучасної України*. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=12489 (дата звернення: 25.02.2021).
5. Структура. *Вікіпедія: вільна енциклопедія*. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Структура> (дата звернення: 25.02.2021).
6. Гриценко А., Соболев В. Ринкова інфраструктура: суть, функції, будова. *Економіка України*. 1998. № 4. С. 35–44.
7. Бойчик І.М. Ринкова інфраструктура: сутність та характеристика. *Сталий розвиток економіки*. 2013. № 3. С. 34–41.
8. Богуславський О.В. Основні підходи до вивчення елементів ринкової інфраструктури у сучасній економіці та особливості їх застосування. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2016. Вип. 1. С. 69–76.
9. Сімків Л.Є. Ринкова інфраструктура: елементи та значення в ринковій економіці. *Соціально-еко-*

номічні проблеми сучасного періоду України. 2020. Вип. 4(144). С. 3–7.

10. Іванова Н.В. Ринкова інфраструктура та її місце в регіональному економічному просторі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2017. С. 11–14. URL: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/28-2017/4.pdf>.

11. Мацьків Р., Топольницька Т. Інфраструктура ринків: підходи до класифікації. *Ефективна економіка*. 2018. № 3. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/65.pdf.

12. Шульц С.Л., Сімків Л.Є. Напрямки розвитку інфраструктури підтримки підприємництва на регіональному рівні. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2016. Вип. 4. С. 64–68. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2016_4_16.

13. Добрава Н.В. Складові елементи інфраструктури підтримки малого підприємництва на регіональному рівні. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2015. Вип. 2(57). С. 179–186.

14. Карпінська Г.В. Інфраструктурний потенціал малого та середнього підприємництва українського Причорномор'я. *Економічні інновації*. 2014. Вип. 57. С. 152–158.

15. Рачинська Г.В., Лісовська Л.С. Система інфраструктурного забезпечення підприємств малого і середнього бізнесу. *Електронний науковий архів Науково-технічної бібліотеки Національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. № 3. С. 211–216.

16. Мазій Н. Стимулювання розвитку та функціонування регіональної інфраструктури малого підприємництва. *Ефективність державного управління*. 2014. Вип. 39. С. 179–188.

17. Пивоваров М.Г. Формування та розвиток малих підприємств як основи підприємництва : монографія. Запоріжжя : КПУ, 2010. 415 с.

18. Папп В.В., Бошота Н.В. Інноваційна інфраструктура підтримки малого підприємництва в Україні: стан, тенденції та перспективи. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 16. С. 22–27.

19. Антонюк Д.А. Модернізація інституціональної інфраструктури підприємництва регіону в процесі європейської інтеграції України : автореф. дис. ... док. екон. наук : 08.00.05 ; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України». Львів, 2016. 43 с.

REFERENCES:

1. Vaschenko K.O., Varnalii Z.S., Vorotin V.Ye., Heiets V.M. and others (2008) *Pro stan ta perspektyvy rozvytku pidpriemnytstva v Ukraini: Natsionalna Dopovid* [On the state and prospects of entrepreneurship development in Ukraine: National report]. Kyiv: State Committee of Ukraine on Regulatory Policy and Entrepreneurship. (in Ukrainian)
2. Mantsurov I.H. (ed.) (2009) *Rozvytok malykh pidpriemstv (statystychne otsiniuvanian vplyvu na ekonomichne zrostannia ta konkurentospromozhnist krainy)* [Development of small enterprises (statistical assessment of the impact on economic growth and competitiveness of the country)]. Kyiv: KNEU. (in Ukrainian)
3. Pyvovarov M.H. (2013) *Rozvytok instytutu infrastruktury maloho pidpriemnytstva: problemy ta shliakhy*

yoho pokrashchennia [Development of the Institute of Small Business Infrastructure: problems and ways to improve it]. *Socio-economic Problems and the State*, vol. 1, pp. 6–18. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2013_1_3.

4. Infrastruktura [Infrastructure] (2021) *Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy* [Encyclopedia of Modern Ukraine]. Available at: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=12489 (accessed 25 February 2021).

5. Struktura [Structure]. *Vikipediia vilna entsyklopediia* [Wikipedia: Free Encyclopedia]. Available at: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Структура> (accessed 25 February 2021).

6. Hrytsenko A., Soboliev V. (1998) Rynkova infrastruktura: sut, funktsii, budova [Market infrastructure: essence, functions, structure]. *Economy of Ukraine*, no. 4, pp. 35–44.

7. Boichyk I.M. (2013) Rynkova infrastruktura: sutnist ta kharakterystyka [Market infrastructure: essence and characteristics]. *Sustainable development of economy*, no. 3, pp. 34–41.

8. Bohuslavskiy O.V. (2016) Osnovni pidkhody do vyvchennia elementiv rynkovoï infrastruktury u suchasniï ekonomitsi ta osoblyvosti yikh zastosuvannia [The main approaches to the study of elements of market infrastructure in the modern economy and features of their application]. *Theoretical and applied issues of economics*, vol. 1, pp. 69–76.

9. Simkiv L.Ye. (2020) Rynkova infrastruktura: elementy ta znachennia v rynkovii ekonomitsi [Market infrastructure: elements and meanings in a market economy]. *Socio-economic problems of the modern period of Ukraine*, vol. 4 (144), pp. 3–7.

10. Ivanova N.V. (2017) Rynkova infrastruktura ta yii mistse v rehionalnomu ekonomichnomu prostori [Market infrastructure and its place in the regional economic space]. *Naukovyi Visnyk Mizhnarodnoho Humanitarnoho Universytetu* [Scientific Bulletin of the International Humanitarian University] (electronic journal), pp. 11–14. Available at: <http://vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/28-2017/4.pdf>.

11. Matskiv R., Topolnytska T. (2018) Infrastruktura rynkiv: pidkhody do klasyfikatsii [Infrastructure of markets: approaches to classification]. *Efektivna ekonomika* [Efficient economy] (electronic journal), vol. 3. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/3_2018/65.pdf (accessed 10 April 2021).

12. Shults S.L., Simkiv L.Ye. (2016) Napriamky rozvytku infrastruktury pidtrymky pidpriemnytstva na rehionalnomu rivni [Directions of development of entrepreneurship support infrastructure at the regional level]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy* [Socio-economic problems of the modern period of Ukraine], vol. 4, pp. 64–68. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepsu_2016_4_16.

13. Dobrova N.V. (2015) Skladovi elementy infrastruktury pidtrymky maloho pidpriemnytstva na rehionalnomu rivni [Constituent elements of small business support infrastructure at the regional level]. *Bulletin of socio-economic research*, vol. 2 (57), pp. 179–186.

14. Karpinska H.V. (2014) Infrastrukturnyi potentsial maloho ta serednoho pidpriemnytstva ukrainskoho Prychornomoria [Infrastructure potential of small and medium-sized enterprises of the Ukrainian Black Sea region]. *Economic innovations*, no. 57, pp. 152–158.

15. Rachynska H.V., Lisovska L.S. (2012) Systema infrastrukturnoho zabezpechennia pidpriemstv maloho i serednoho biznesu [Infrastructure system of small and medium-sized businesses]. *Electronic scientific archive of Scientific and Technical Library of Lviv Polytechnic National University*, no. 3, pp. 211–216.

16. Mazii N. (2014) Stymuliuвання розвитку та функціонування регіональної інфраструктури малого підприємництва [Stimulation of development and functioning of regional infrastructure of small business]. *Effectiveness of Public Administration*, no. 39, pp. 179–188.

17. Pivovarov M.G. (2010) Formuvannia ta rozvytok malykh pidpriemstv yak osnovy pidpriemnytstva [Formation and development of small enterprises as the basis of entrepreneurship]. Zaporizhzhia: KPU. (in Ukrainian)

18. Papp V.V., Boshota N.V. (2013) Innovatsiina infrastruktura pidtrymky maloho pidpriemnytstva v Ukraini: stan, tendentsii ta perspektyvy [Innovative infrastructure of small business support in Ukraine: status, trends and prospects]. *Investments: practice and experience*, no. 16, pp. 22–27.

19. Antoniuk D.A. (2016) Modernizatsiia instytusionalnoi infrastruktury pidpriemnytstva rehionu v protsesi yevropeiskoi Intehratsii Ukrainy [Modernization of the institutional infrastructure of the region's entrepreneurship in the process of European integration of Ukraine] (PhD Thesis), Lviv : State Institution "Institute for Regional Studies named after M.I. Dolishnii of National Academy of Science of Ukraine". 43 p.